

3. Собко Л. Розвиваємо асоціативне мислення [Текст] : дидактичні ігри з використанням прийомів ейдетики / Л. Собко // Палітра педагога. – 2017. – № 3. – С. 20–21.
4. Сухомлинський В. О. Народження громадянина. Вибр. твори: У 5-ти т. – Т. 3. – С. 303.
5. Таран, Т. Наш помічник – ейдетика [Текст] : теоретичні аспекти й практичні завдання з розвитку пам'яті / Т. Таран // Початкова освіта. – 2018. – № 10. – С. 33–41.
6. Цуркан, Н. Ейдетика як метод розвитку пам'яті в учнів початкової школи [Текст] / Н. Цуркан // Початкова школа. – 2016. – № 7. – С. 44–46.
7. Ейдетика: запам'ятовуємо інформацію через яскраві образи [Текст] : ділова гра «Педагогічна PR-агенція» / С. Якименко, В. Дячук, К. Мацур, Н. Рясна // Учитель початкової школи. – 2018. – № 12. – С. 33–35..

Сіній В. В.

СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ У ПРОЄКТАХ ГРОМАДСЬКОГО БЮДЖЕТУ МІСТ УКРАЇНИ

Реформування освітньої системи України відповідно до концепції Нової української школи передбачає створення нового освітнього середовища, що сприятиме розвитку творчої особистості дитини. Для повноцінного впровадження ідей НУШ створюється новий освітній простір, що передбачає оновлення матеріально-технічного бази закладів освіти.

Створення нового освітнього середовища відбувається поступово, одночасно з введення в дію нового Державного стандарту початкової освіти (2018) за рахунок цільової освітньої субвенції місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа». Учні, що почали здобувати освіту у 2018/2019 навчальному році в закладах загальної середньої освіти прийшли в повністю оновлені навчальні приміщення, що були оснащені сучасними засобами навчання та обладнання. Відповідно до Порядку використання субвенції НУШ 25 % коштів використовувались на закупівлю сучасних засобів навчання та обладнання, 40 % на закупівлю сучасних меблів, 35 % на закупівлю комп'ютерного обладнання [7].

Водночас запущено в дію ряд державних програм з оновлення освітнього середовища для опорних закладів освіти, зокрема, у 2020 році в межах урядової програми «Спроможна школа для кращих результатів» було спрямовано освітню субвенцію на формування нового освітнього простору у закладах загальної середньої освіти, за умови співфінансування з місцевих бюджетів. Також у 2020 році Міністерством освіти на науки України заплановано відкриття понад 200 сучасних STEM-центрів в закладах освіти, що забезпечують здобуття учнями загальної середньої освіти.

Разом з тим більшість закладів освіти не підпадає під дію цих державних програм через невідповідність вимогам до участі в цих державних програмах. На оновлення матеріально-технічного оснащення

кабінетів природничо-математичного циклу та створення STEM-лабораторій можуть претендувати:

- заклади спеціалізованої освіти наукового профілю;
- заклади освіти з кількістю 10-11 класів – 6 і більше;
- опорні заклади освіти з кількістю 10-11 класів – 4 і більше;
- заклади освіти з кількістю учнів у 5-11 класах 600 і більше;
- опорні заклади освіти з кількістю учнів у 5-11 класах 200 і більше;
- заклади професійної (професійно-технічної) освіти з кількістю учнів, що здобувають повну загальну середню освіту, 400 і більше. [4]

Крім того, місцеві громади виділяють кошти на закупівлю засобів навчання та обладнання для кабінетів біології, географії, математики, фізики, хімії, робототехніки, STEM–лабораторій. Тривалий час перелік обладнання, що могло закуповуватися за рахунок бюджетних коштів чітко регламентувався «Типовим переліком засобів навчання для кабінетів природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів» [6], де зазначено було мінімальну специфікацію до обладнання, що постачається в школи. Як правило, саме з мінімально допустимими технічними характеристиками обладнання й закуповувалось в результаті проведення тендерів.

У 2020 році відбулося громадське обговорення й було затверджено «Типовий перелік навчального-методичного забезпечення, засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій». Педагогічним працівникам надано можливість самостійно визначати кількісний та якісний склад обладнання, наприклад, набір датчиків, понад зазначені у переліку [5].

Громада, враховуючи позитивні результати від впровадження нового освітнього середовища в початковій школі, прагне створити найкращі умови для освіти всіх школярів. Наприклад, в Києві в рамках громадського бюджету 2019 року з 1137 запропонованих проєктів 26% (265 проєктів) було в категорії «Освіта» з них 144 стали переможцями й були реалізовані [1]. Отже, є запит суспільства на оснащення закладів освіти сучасними технічними засобами навчання, на думку авторів проєктів-переможців та киян, що віддали голоси за реалізацію цих проєктів школи слід оснащати інтерактивними дошками та панелями, документ-камерами, цифровими мікроскопами, ноутбуками, 3-D принтерами, цифровими лабораторіями, наборами освітньої робототехніки тощо.

Громадський бюджет – механізм розвитку місцевої демократії, передбачає залучення мешканців територіальної громади у бюджетному процесі, формування команд громадського проєкту, проведення голосування за проєкти, здійснення контролю за їх реалізацією. Команда, що подає проєкт для участі у конкурсі об'єднує спільною метою створення новітнього безпечного освітнього середовища педагогів, батьків, дітей та громаду мікрорайону освітнього закладу. В межах громадського бюджету може здійснюватися закупка новітнього освітнього обладнання вимоги до специфікації якого визначають автори проєкту.

Розглянемо успішно реалізовані громадські проекти з створення освітнього простору у закладах освіти. У місті Кривий ріг Дніпропетровської області реалізовано успішно реалізованого громадський проект «Інноваційна лабораторія природничих наук «STEM» КЗСШ № 97» [2]. На думку авторів проекту, його реалізація збільшить зацікавленість учнів в предметах природничо-математичного циклу, подача освітньої інформації буде більш наочною. Автори підходять до створення лабораторії комплексно від ремонту навчального приміщення до його оснащення сучасними цифровими лабораторіями та комп'ютерною технікою, про що зазначено в меті проекту. Власне такий комплексний підхід й використовуються при створенні нового освітнього середовища в початковій школі за рахунок субвенції НУШ. Проект дістав підтримку 1860 мешканців міста й був реалізований у грудні 2019 року.

В місті Київ реалізовано проект «Інтерактивні дошки для вивчення предметів філологічного циклу в Подільському районі» [3], що здобув підтримку 3146 мешканців мікрорайонів Виноградар, Мостицький, Куренівка, Пріорка. Для залучення голосів громади школярами та їх батьками за підтримки педагогів було реалізовано цілу рекламну компанію в мережі Facebook, також розповсюджувались й друковані рекламні листівки (рис. 1).

Рис. 1. Рекламна листівка з закликом голосувати за проекти громадського бюджету

Отже, відповідно до запиту громадськості, в освітньому середовищі закладів загальної середньої освіти відбувається діджиталізація. Одним з механізмів для оснащення закладів освіти сучасними засобами навчання є активна позиція громади, зокрема через використання механізму громадського бюджету міст.

Література:

1. Громадський бюджет KiyvSmartCity. URL: <https://gb.kyivcity.gov.ua/statistics/10> (дата звернення: 12.04.2020).
2. Інноваційна лабораторія природничих наук «STEM» КЗШ№97 URL: <https://gb.kr.gov.ua/projects/archive/183/show/45> (дата звернення: 20.05.2020).
3. Інтерактивні дошки для вивчення предметів філологічного циклу в Подільському районі. URL: <https://gb.kyivcity.gov.ua/projects/archive/2/show/289> (дата звернення: 20.05.2020).
4. МОН оголошує прийом заявок на оснащення навчальних кабінетів і STEM-лабораторій у 2020 році. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-ogoloshuye-prijom-zayavok-na-osnashennya-navchalnih-kabinetiv-i-stem-laboratorij-u-2020-roci-zayavki-prijmayutsya-do-13-cherwnya?fbclid=IwAR2ecdEUhi5OY-tHZD3CFIRB8M51Q3wsjTWTwjkcBZnhQSshDmxMZZ7QqrM> (дата звернення: 20.05.2020).
5. Проект наказу МОН «Про затвердження Типового переліку навчально-методичного забезпечення, засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-projekt-nakazu-pro-zatverdzhennya-tipovogo-pereliku-navchalno-metodichnogo-zabezpechennya-zasobiv-navchannya-ta-obladnannya-dlya-navchalnih-kabinetiv-i-stem-laboratorij> (дата звернення: 20.05.2020).
6. «Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання навчального і загального призначення для кабінетів природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів» Наказ МОН від 22.06.2016 №704. URL: <https://imzo.gov.ua/2016/06/22/nakaz-mon-vid-22-06-2016-704-pro-zatverdzhennya-tipovogopereliku-zasobiv-navchannya-ta-obladnannya-navchalnogo-i-zagalnogo-priznachennya-dlyakabinetiv-prirodnicho-matematichnih-predmetiv-zagaln> (дата звернення: 10.03.2020).
7. Постанова КМУ від 4 квітня 2018 р № 237 Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/237-2018-%D0%BF> (дата звернення: 20.05.2020).

Скрипець М. В.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Розвиток сучасних технологій потребує високого рівня сформованості читацьких умінь у молодших школярів. Стрімке зростання обсягу інформації, яку необхідно засвоїти дітям, потребує збільшення темпу читання, швидкості і якості розуміння прочитаного. З огляду на це, одним із найважливіших завдань уроків у початковій школі є формування в учнів першооснов самостійної читацької діяльності, розвиток і виховання особистості засобами художнього слова, формування умінь учнів самостійно працювати з книжкою, вироблення звички шукати відповіді на свої «чому?» у книгах; розвиток навички читання як уголос, так і мовчки.